

هدف و ماهیت:

رشته مشاوره و راهنمایی یکی از رشته های گروه علوم انسانی است که جنبه کاربردی دارد و دروس آن بیشتر در زمینه رشد ، ابعاد مختلف شخصیت آدمی و پیشگیری از مشکلات و اختلالات بخصوص مشکلات دانش آموزان و نوجوانان می باشد. امروزه بشر با مشکلات فراوانی دست به گریبان است. مشکلاتی که می تواند زندگی انسان را از روند طبیعی و عادی خویش خارج سازد و به همین دلیل باید بر این مشکلات غلبه کرد. اما گاهی انسان نمی تواند به تنهایی بر بعضی از مشکلات خویش غلبه کند و برای حل آنها نیاز به کمک دیگران دارد و اینجا است که ضرورت حضور یک کارشناس مشاور احساس می شود. فردی که مهارت و تخصص لازم را برای راهنمایی دیگران کسب کرده است.

مشاوره در اصل یعنی پیشگیری و پیشگیری یعنی این که به افراد آموزش داده شود که چه کنند تا دچار بحران های روحی نگردند و راه پیشرفت و تکامل را راحت تر و سریع تر طی نمایند. البته بخش دیگری از مشاوره نیز شامل حال افرادی می شود که دچار بحران شده اند و اکنون نمی دانند که چگونه باید از بحران مورد نظر عبور کرده و یا با آن کنار بیایند که در اینجا مشاور به فرد مراجعه کننده کمک می کند تا خودش راه، نیازهایش را، هدفش را و راه رسیدن به هدفش را بشناسد تا بتواند بر بحران موجود غلبه کند.

کارشناس مشاوره عمدتاً به یاری خود فرد، مشکل او را حل می کند. به عبارت دیگر به مراجعه کننده کمک می کند تا تفکر، احساسات، اندیشه و یا تصمیم گیری خود را تغییر داده تا در نهایت بتواند نوع رابطه خود را با دنیای اطرافش تغییر دهد، اما یک مددکار با تاثیر بر روی دنیای بیرون فرد، مشکل مراجعه کننده را حل می کند. برای مثال به یاری خانواده، محیط کار و یا نهادهای مختلف موجود در کشور، مشکلات خانوادگی، اقتصادی و یا کاری مراجعه کننده را حل می کند.

گفتنی است که تا چند سال پیش رشته مشاوره و راهنمایی دارای دو گرایش مشاوره و امور تربیتی بود اما در حال حاضر دانشگاهها و مراکز آموزش عالی در گرایش امور تربیتی ، دانشجو نمی پذیرند. در بحث تغییر نظام آموزشی، طرح حضور مشاور در مقطع راهنمایی و دبستان نیز مطرح می باشد و این به معنای ایجاد بازار کار بیشتر برای فارغ التحصیلان رشته مشاوره است.

توانایی های مورد نیاز و قابل توصیه:

دانشجوی این رشته نیازمند کسب توانمندی های آشنایی با روان شناسی تعلیم و تربیت، آگاه بودن از مسائل اقتصادی ، سیاسی، اجتماعی و مذهبی است تا بتواند مراجعه کنندگان خود را که از اقشار مختلف جامعه و دارای مشکلات متنوعی هستند بخوبی راهنمایی کند و باید در درس های ریاضی خصوصاً آمار و زبان انگلیسی قوی باشد.

خوب گوش دادن و خوب سخن گفتن دو ویژگی مهم و ضروری برای دانشجوی رشته مشاوره است چون یک مشاور باید بتواند با صبر و بردباری و آرامش درونی خود فضای مناسبی برای مراجعه کننده ایجاد کند و به او اجازه دهد که خود را تخلیه کرده و دغدغه های ذهنی خویش را بیان کند و سپس با کلامی گویا و فصیح او را راهنمایی نماید.

دانشجوی مشاوره از یک سو باید شخصیتی متعادل داشته باشد تا بتواند بر دیگران تاثیر گذاشته و به درستی آنها را راهنمایی کند و از سوی دیگر اهل تحقیق و پژوهش باشد تا علل مشکلات و بحران های موجود در جامعه را ریشه یابی کند.

مشاوره در اصل یعنی پیشگیری و پیشگیری یعنی اینکه به افراد آموزش داده شود که چه کنند تا دچار بحران های روحی نگردند و راه پیشرفت و تکامل را راحت تر و سریع تر طی نمایند.

نکات تکمیلی:

روان شناسی یک علم تحقیقاتی است اما مشاوره بیشتر جنبه کاربردی دارد که از تحقیقات و داده های روان شناسی برای حل مشکلات مردم یاری می گیرد. همچنین موضوع روانشناسی (روانشناسی بالینی) افرادی است که دچار اختلالات روحی و روانی شده اند، یعنی در این علم بیماران روحی و روانی مورد مطالعه قرار می گیرند اما در مشاوره سخن از مردم عادی است که با بحران های روحی روبرو هستند.

وضعیت ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر:

امکان ادامه تحصیل این رشته تا مقطع دکتری وجود دارد.

رشته های مشابه و نزدیک به این رشته:

دو رشته علوم تربیتی و روان شناسی از رشته های نزدیک به این رشته هستند.

درس های اصلی و پایه رشته مشاوره و راهنمایی

ریاضیات پایه	مبانی جامعه شناسی
انسان از دیدگاه اسلام	روان شناسی عمومی
اصول فلسفه آموزش و پرورش	آمار توصیفی
آموزش و پرورش ابتدایی، راهنمایی و متوسطه	جامعه شناسی آموزش و پرورش
روان شناسی از دیدگاه دانشمندان اسلامی	مبانی راهنمایی و مشاوره
فیزیولوژی انسان (اعصاب و غدد)	آمار استنباطی
روش ها و فنون راهنمایی و مشاوره	سنجش و اندازه گیری در علوم تربیتی
روش ها و فنون تدریس	نماد خانواده در اسلام و ایران
روان شناسی رشد (۱) (کودکی و نوجوانی)	روش تحقیق در علوم تربیتی و مشاوره
مقدمات مدیریت آموزشی	روان شناسی یادگیری
روان شناسی رشد (۲) (جوانی، بزرگسالی، پیری)	تولید و کاربرد مواد آموزشی
مبانی کامپیوتر	روان شناسی شخصیت
روان شناسی تربیتی	آسیب شناسی روانی ۱ و ۲
مسائل جوانان و نوجوانان	روان شناسی اجتماعی
روان شناسی و آموزش افراد استثنایی	بازی درمانی
اختلالات یادگیری	آسیب شناسی اجتماعی
بهداشت روانی	

درس های تخصصی رشته مشاوره راهنمایی

راهنمایی و مشاوره تحصیلی	راهنمایی و مشاوره شغلی
کاربرد آزمونهای روانی ۱ (هوش، استعداد، رغبت)	کاربرد آزمونهای تشخیصی و شخصیت در مشاوره
نظریه مشاوره و روان درمانی	راهنمایی و مشاوره گروهی
مشاوره خانواده	مددکاری اجتماعی در مشاوره
روش های تغییر و اصلاح رفتار	متون تخصصی زبان
پروژه تحقیقاتی	تمرین عمل مشاوره (فعالیت های راهنمایی)
تمرین عملی مشاوره (فعالیت های مشاوره ای)	